

SINOFICANT

CHINA INKLING

SHANGHAI OF SJANGHAI?

Vanaf de vroegste contacten met China hebben Westerlingen steeds geprobeerd de uitspraak van Chinese karakters eenvoudig en precies te noteren. Europese missionarissen namen het voortouw. Omdat dezelfde Latijnse letters verschillend klinken in verschillende Europese talen werden er om Chinees uit te spreken veel ongelijke transcriptiesystemen gebruikt.

In het midden van de 19de eeuw ontwierpen de Britse Cambridge-professoren Thomas Wade en Herbert Giles, de *Wade-Giles* transcriptie, het meest gebruikte systeem in de Engelstalige wereld.

Het *GR* systeem *Gwoyue Romatzyh*, van de hand van twee Chinese linguïsten zag het daglicht in de jaren '20 van vorige eeuw .

De *Yale* romanisatie werd ontworpen op de Yale University in de jaren '50 en '60 en werd het gebruikt als hulpmiddel om Amerikanen Chinees en Kantonees te leren. Nu wordt het nog enkel gebruikt voor de transcriptie van het Kantonees.

Het *Pinyin*, wat betekent 'het samenstellen van klanken', is sinds 1958 in gebruik in China. Men dacht in het begin eraan om karakters geleidelijk te vervangen door *Pinyin*, maar dat lukte niet. Toen de Volksrepubliek de Chinazetel in 1971 bezette in de Verenigde Naties, kwam het *Pinyin* in contact met de rest van de wereld.

Deze vier verschillende transcripties in chronologische volgorde *Wade Giles*, *GR*, *Yale* en *Pinyin* zien er als volgt uit :

WG: Shang⁴ Hai³ ; GR: Shanqhae; Yale: Shànghǎi; Pinyin : Shànghǎi.

In een krantenartikel worden de accenten op de lettergrepen - die de tonen aanduiden – in het *Pinyin* weggelaten tot : Shanghai.

Het *Pinyin* is sinds de jaren '80 de meest gebruikte transcriptie van het Mandarijn Chinees over heel de wereld en maakt daarmee een eind aan het naast mekaar bestaan van een wirwar van transcripties die

door iedere taalgroep zelf werden gecreëerd. In 1980 meldt De Standaard op haar voorpagina, voortaan alle Chinese termen in het *Pinyin* te schrijven.

Sinds kort verschijnt regelmatig in de lokale media de stad ‘Sjanghai’ in plaats van het *Pinyin* ‘Shanghai’. De Chinese *Pinyin* klank ‘sh’ wordt uitgesproken als het Engelse ‘show’. ‘Sj’ is een klank die niet in het *Pinyin* wordt gebruikt, maar een afwijkende eigen interpretatie die de broodnodige uniformiteit van de *Pinyin* transcriptie over heel de wereld in het gedrang brengt. We spreken immers van Fengshui, de zuidelijke stad Shenzhen, het Shaolinklooster en niet van Fengsjui, Sjenzhen en Sjaolin.

(WP)

Stuur vandaag nog uw vraag over correct Chinees taalgebruik naar taalbewaking@chinainkling.com